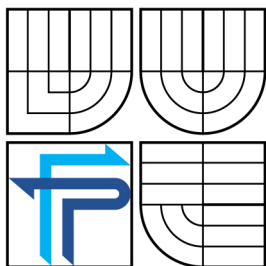

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

ÚSTAV FINANČÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

INSTITUT OF FINANCE

HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE SPOLEČNOSTI KAROSA, A.S. A NÁVRHY NA JEJÍ ZLEPŠENÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE:

HANA JANOVCOVÁ

AUTOR

VEDOUCÍ PRÁCE:

Ing. VOJTĚCH BARTOŠ, PhD.

SUPERVISOR

BRNO 2007

LICENČNÍ SMLOUVA

POSKYTOVANÁ K VÝKONU PRÁVA UŽÍT ŠKOLNÍ DÍLO

uzavřená mezi smluvními stranami:

1. Pan/paní

Jméno a příjmení: Hana Janovcová

Bytem: V Peklovcích 460, 566 01 Vysoké Mýto

Narozen/a (datum a místo): 17. února 1983 ve Vysokém Mýtě

(dále jen „autor“)

a

2. Vysoké učení technické v Brně

Fakulta podnikatelská

se sídlem Kolejní 2906/4, 612 00, Brno

jejímž jménem jedná na základě písemného pověření děkanem fakulty:

Ing. Pavel Svirák, Dr., ředitel Ústavu financí

(dále jen „nabyvatel“)

Čl. 1 Specifikace školního díla

1. Předmětem této smlouvy je vysokoškolská kvalifikační práce (VŠKP):

- ☐ disertační práce
- ☐ diplomová práce
- ☒ bakalářská práce
- ☐ jiná práce, jejíž druh je specifikován jako

.....
(dále jen VŠKP nebo dílo)

Název VŠKP:	Hodnocení finanční situace společnosti Karosa, a.s. a návrhy na její zlepšení
Vedoucí/ školitel VŠKP:	Ing. Vojtěch Bartoš, PhD.
Ústav:	Ústav finanční
Datum obhajoby VŠKP:	Červen 2007

VŠKP odevzdal autor nabyvateli v * :

x tištěné formě – počet exemplářů 1

x elektronické formě – počet exemplářů 1

* hodící se zaškrtněte

2. Autor prohlašuje, že vytvořil samostatnou vlastní tvůrčí činností dílo shora popsané a specifikované. Autor dále prohlašuje, že při zpracovávání díla se sám nedostal do rozporu s autorským zákonem a předpisy souvisejícími a že je dílo dílem původním.
3. Dílo je chráněno jako dílo dle autorského zákona v platném znění.
4. Autor potvrzuje, že listinná a elektronická verze díla je identická.

Článek 2

Udělení licenčního oprávnění

1. Autor touto smlouvou poskytuje nabyvateli oprávnění (licenci) k výkonu práva uvedené dílo nevýdělečně užít, archivovat a zpřístupnit ke studijním, výukovým a výzkumným účelům včetně pořizování výpisů, opisů a rozmnoženin.
2. Licence je poskytována celosvětově, pro celou dobu trvání autorských a majetkových práv k dílu.
3. Autor souhlasí se zveřejněním díla v databázi přístupné v mezinárodní síti
 - ☐ ihned po uzavření této smlouvy
 - ☐ 1 rok po uzavření této smlouvy
 - ☐ 3 roky po uzavření této smlouvy
 - ☐ 5 let po uzavření této smlouvy
 - ☒ 10 let po uzavření této smlouvy(z důvodu utajení v něm obsažených informací)
4. Nevýdělečné zveřejňování díla nabyvatelem v souladu s ustanovením § 47b zákona č. 111/ 1998 Sb., v platném znění, nevyžaduje licenci a nabyvatel je k němu povinen a oprávněn ze zákona.

Článek 3

Závěrečná ustanovení

1. Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž po jednom vyhotovení obdrží autor a nabyvatel, další vyhotovení je vloženo do VŠKP.
2. Vztahy mezi smluvními stranami vzniklé a neupravené touto smlouvou se řídí autorským zákonem, občanským zákoníkem, vysokoškolským zákonem, zákonem o archivnictví, v platném znění a popř. dalšími právními předpisy.
3. Licenční smlouva byla uzavřena na základě svobodné a pravé vůle smluvních stran, s plným porozuměním jejímu textu i důsledkům, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek.
4. Licenční smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.

V Brně dne:

Nabyvatel

Autor

ABSTRAKT

Ve své práci se budu zabírat problematikou finančního zdraví podniku. Budu se snažit posoudit finanční situaci společnosti Karosa, a.s.. Výsledkem mého snažení bude zpráva o tom, jak na tom společnost ohledně svých financí je a jak by svou situaci mohla zlepšit.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční analýza, horizontální analýza, vertikální analýza, analýza poměrových ukazatelů, analýza soustav ukazatelů

ABSTRACT

My thesis is engaged in finances of company. I would like work up review finance of the company.. Result of my thesis will appreciation how company Iveco Czech Republic managing with finance.

KEYS WORDS

Financial analysis, horizontál analysis, vertical analysis, analysis by estate index, analysis by systém of indexs

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE VŠKP DLE NORMY ČSN ISO 690

JANOVCOVÁ, H. *Hodnocení finanční situace podniku a návrhy na její zlepšení*.
Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2007. 62 s. Vedoucí
bakalářské práce Ing. Vojtěch Bartoš, PhD.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně.
Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská
práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., O právu autorském a o právech souvisejících
s právem autorským).

V Brně dne 31. května 2007

.....

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych využila tohoto práva a poděkovala všem, kteří mi svými radami a připomínkami pomohli ke vzniku této práce. Děkuji Ing. Vojtěchu Bartošovi, PhD. za odborné vedení a pomoc při řešení bakalářské práce. Děkuji panu Ing. Josefu Vocáskovi, zaměstnanci firmy Karosa, a.s., za poskytnuté materiály potřebných ke zpracování této práce. Dále bych také chtěla poděkovat svým rodičům, kteří mi byli po celou dobu studia velkou oporou.

OBSAH

ÚVOD.....	- 9 -
1. SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY	- 10 -
1.1 CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	- 10 -
1.2 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI KAROSA, A.S.....	- 10 -
1.2.1 základní údaje o společnosti	- 10 -
1.2.2 historie společnosti	- 11 -
1.2.3 předmět podnikání	- 11 -
1.2.4 organizační struktura.....	- 12 -
1.3.1 swot analýza.....	- 13 -
2. TEORETICKÉ POZNATKY Z FINANČNÍ ANALÝZY	- 15 -
2.1 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU.....	- 16 -
2.2 METODY FINANČNÍ ANALÝZY	- 18 -
2.2.1 analýza stavových ukazatelů	- 19 -
2.2.2 analýza rozdílových a tokových ukazatelů	- 20 -
2.2.3 analýza poměrovými ukazateli	- 20 -
2.2.4 analýza soustav ukazatelů.....	- 29 -
3. FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI KAROSA, A.S.....	- 35 -
3.1 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA	- 35 -
3.2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA	- 40 -
3.3 ANALÝZA POMĚROVÝMI UKAZATELI	- 42 -
3.3.1 ukazatele likvidity.....	- 43 -
3.3.2 zadluženost.....	- 44 -
3.3.3 ukazatel aktivity	- 44 -
3.3.4 ukazatel rentability.....	- 45 -
3.4 ANALÝZA SOUSTAV UKAZATELŮ	- 46 -
3.5 CELKOVÉ HODNOCENÍ FINANČNÍ ANALÝZY.....	- 46 -
4. NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE	- 48 -
4.1 POHLEDÁVKY	- 48 -
4.2 ZVÝŠENÍ VÝROBNÍ KAPACITY	- 49 -
4.3 ORIENTACE NA AUTOBUSY S ALTERNATIVNÍMI POHONY	- 50 -
4.4 PROBLEMATIKA ZÁSOBOVÁNÍ A DODAVATELŮ	- 52 -
4.5 PODMÍNKY REALIZACE NÁVRHŮ	- 54 -
4.5.1 podmínky pro zvýšení výrobní kapacity	- 54 -
4.5.2 podmínky pro alternativní paliva.....	- 55 -
4.6 HARMONOGRAM REALIZACE NÁVRHŮ	- 56 -
ZÁVĚR.....	-58-
SEZNAM LITERATURY.....	- 60-
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	-61-
SEZNAM PŘÍLOH.....	- 62-

ÚVOD

Společnost Karosa, a. s., dnes již známá pod názvem Iveco Czech republic, je důležitým podnikem pro celý region Vysokého Mýta, kde společnost sídlí. Zaměstnává okolo 1 500 lidí, čímž se stává jedním z největších zaměstnavatelů tohoto regionu a právě proto, jsem si vybrala tuto firmu. Společnost podporuje veškeré sportovní i kulturní dění ve městě. Proto si myslím, že udržení společnosti na trhu je velmi důležité. Je to také důvod, proč jsem si toto téma vybrala. Bydlím ve Vysokém Mýtě a dobře vím, jak je existence této společnosti pro naše město důležitá.

Společnost Karosa je firma s velmi dlouhou tradicí. V posledních letech však došlo ke změně největšího investora společnosti a v posledních měsících i ke změně samotného názvu Karosa, který z trhu již před pár měsíci zmizel. V současné době se podnik nachází v rukou italských investorů. Ve své práci bych ráda zjistila, jak se jim daří podnik vést.

V první části bakalářské práce bych chtěla čtenáře seznámit se společností Karosa, a. s. V druhé části bych chtěla zachytit nejnovější poznatky z finanční analýzy a uvést zde metody, které se při hodnocení finanční situace používají. V poslední části bych ráda teoretické poznatky aplikovala na konkrétní situaci společnosti Karosa. V závěrečné části bych kromě vyhodnocení finančního zdraví také ráda navrhla změny, které by vedly ke zlepšení finanční situace.

1. SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY

V této kapitole bych čtenáře ráda seznámila s cíly mé práce a také s podnikem, ve kterém jsem svou bakalářskou práci napsala.

1.1 CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce je v první řadě vyhodnotit finanční situaci společnosti Karosa, a.s., pomocí metod finanční analýzy. Po vyhodnocení výsledků, bych ráda zhodnotila stav společnosti a dále vypracovala určité závěry a doporučení. Na tyto závěry bych ráda navázala konkrétními návrhy, jak situaci podniku zlepšit.

1.2 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI KAROSA, A.S.

V této kapitole bych chtěla čtenáře seznámit se stručnou historií společnosti, základními údaji o podniku. Dále bych se chtěla pozastavit u předmětu podnikání a organizační struktury společnosti.

1.2.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O SPOLEČNOSTI

Název společnosti:	IVECO Czech Republic
Sídlo společnosti:	Vysoké Mýto
Počet zaměstnanců:	1500
Právní forma:	akciová společnost

Ráda bych na začátek podotkla, že 1. ledna 2007 došlo ke změně názvu společnosti. Současný název Iveco Czech Republic vystřídal již zažitou značku Karosa. Společnost Iveco vlastní drtivou většinu všech akcií společnosti. To je také důvod, proč se podnik přejmenoval.

1.2.2 HISTORIE SPOLEČNOSTI

Firma Karosa, a.s. patří v České republice mezi jednu z nejúspěšnějších firem s velmi dlouhou tradicí, která sahá až do roku 1895. V tomto roce byla založena firma První východočeská výroba Kočárů Josefa Sodomky. První karoserie autobusu byla v tomto podniku vyrobena v roce 1928. Od této doby se datuje historie autobusů ve Vysokém Mýtě.

Až do roku 1948 společnost prosperovala a dále se vyvíjela. Tento rok byl však podnik znárodněn a zároveň přejmenován na všem známý název Karosa. V době kdy byl podnik řízen státem, se společnost v rámci možností nadále rozvíjel a rozšiřoval.

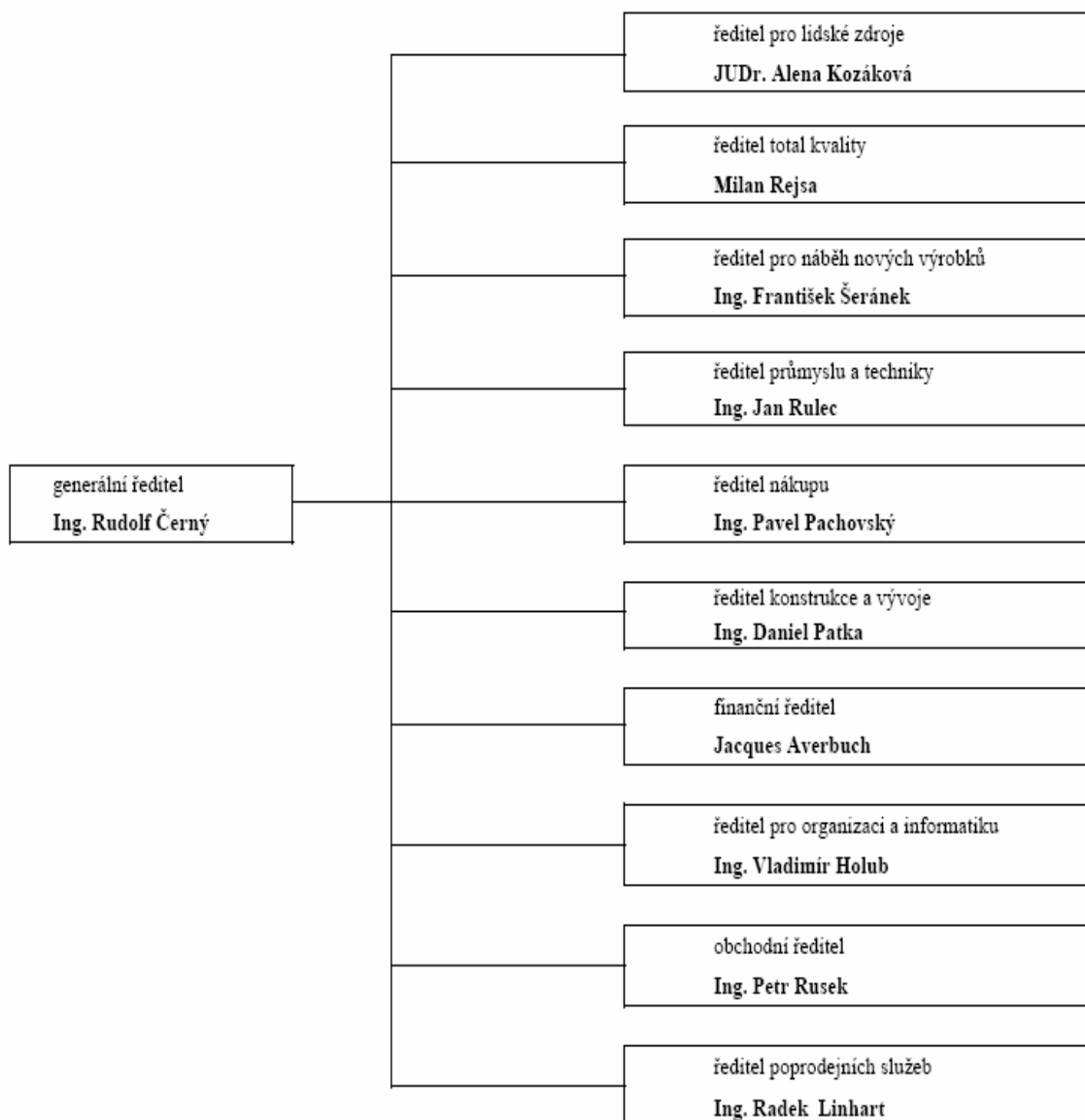
Změna politického dění v roce 1989 ovšem velmi zasáhla do dalšího vývoje společnosti. Podnik Karosa si jen těžko zvykal na nové tržní prostředí. Produkce prudce klesala. V roce 1993 byla Karosa zprivatizována a stala se akciovou společností. Podnik Karosa prošel těžkou zkouškou a v dnešní době je jednou z nejúspěšnějších firem v České republice.

1.2.3 PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ

Předmětem podnikání společnosti je především výroba autobusů. Jsou to autobusy, které jsou určeny pro:

- městskou dopravu
- meziměstskou dopravu
- turistickou dopravu
- minibusy
- autobusy vyhovující normě Euro 3

1.2.4 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Graf č.1: Organizační struktura

1.3 ANALÝZA KONKURENCE

Konkurence je hrozba každého podnikajícího subjektu. Proto bych ráda v této kapitole tento věčný problém alespoň trochu zmapovala. K tomuto účelu využiji **SWOT analýzu**.

1.3.1 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je nástroj, který se využívá zejména v managementu a při tvorbě strategie společnosti. Název této analýzy je zkratka 4 anglických slov. Jsou to slova **S**trength (silné stránky), **W**eaknesses (slabé stránky), **O**pportunities (příležitosti), **T**hreats (hrozby). Ve stanovení těchto 4 faktorů spočívá podstata celé analýzy.

SILNÉ STRÁNKY

Největší výhodou této společnosti je bezesporu fakt, že se na trhu s autobusy pohybuje již řadu let. Za tuto dobu firma dosáhla na trhu jisté reputace a hlavně získala bohaté zkušenosti v automobilovém průmyslu. Za nesporně silnou stránku lze také považovat široký sortiment nabízených autobusů, který je individuálně upravený podle specifických požadavků odběratelů.

SLABÉ STRÁNKY

Za velmi špatnou stránku této společnosti bych považovala problémy s dokumentací, která by měla provázet téměř každý autobus. Společnost je ovšem tak vytížena vysokou poptávkou, že tyto dokumenty nestíhá editovat. Slabými stránkami jsou také nutné investice do inovací, které nejsou zrovna malé. Automobilový průmysl je z tohoto hlediska velmi drahým odvětvím. V neposlední je to také špatná kvalita autobusů, která v poslední době klesá kvůli vysoké poptávce a nedostačujícím výrobním kapacitám.

PŘÍLEŽITOSTI

Velkou příležitostí v tomto průmyslu je přizpůsobení se poptávce a odběrateli tak vyrobit autobus přímo „na míru“ podle jeho požadavků. Příležitostí je také využití alternativních pohonných hmot. Jak všichni víme, v poslední době existují trendy zpřísnující emisní limity. Přijít na trh s motory na tyto paliva je dobrým tahem.

HROZBY

Největší hrozbou každého subjektu, který se pohybuje na trhu je konkurence. V případě společnosti Karosa se jedná spíše o konkurenci v zahraničí. Ovšem i na trhu

českém se v poslední letech našel podnik, který se zabývá výrobou autobusů. Je jím společnost SOR Libchavy, s kterou je nutné do budoucna počítat.

2. TEORETICKÉ POZNATKY Z FINANČNÍ ANALÝZY

Pojem finanční analýza existuje s velkou pravděpodobností již od doby, kdy vznikly i samotné peníze. Finanční analýza vznikla ve Spojených státech Amerických. Jednalo se však pouze o teoretické práce, které se v praxi nepoužívaly. V ČR se finanční analýza začala objevovat až v době před druhou světovou válkou. Průkopníkem byl prof. Dr. Pazourek, který se u nás jako první zmínil o „bilanční analýze“.

Finanční analýza patří k nejdůležitějším nástrojům finančního řízení. Je to pojem, který lze definovat jako „systematický rozbor získaných dat, které jsou obsaženy především v účetních výkazech.“¹⁾ V podstatě jde o to, zhodnotit jak se firmě dařilo nakládat s financemi v minulosti, jak se jí to daří v současnosti, ale snaží se zmapovat i to, jak se firmě bude dařit v budoucnosti.

Tyto informace mohou být užitečné pro investory a věřitele, ale i pro firmu samotnou. Z tohoto hlediska musíme rozlišovat analýzu **vnitřní a vnější**.

Vnitřní analýza, jak název sám napovídá, slouží především pro potřeby samotného podniku. Vnitřní finanční analýza může například sloužit managementu podniku, když potřebuje vědět, jestli si podnik může vzít půjčku a jestli následné finanční náklady budou přiměřené.

Naopak výsledky **vnější analýzy** využívají obchodní partneři, investoři, atd., aby zjistili důvěryhodnost firmy. Využijí příkladu v předchozím odstavci. Na základě vnější analýzy se naopak bude rozhodovat bankovní úředník, zda-li firmě půjčku poskytne. Jestli bude firma schopna svůj závazek vůči bance splatit.

¹⁾ RÚČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi*. 2007. ISBN 9788024713861. s.9.

Finanční analýzu dělíme podle nejrůznějších měřítek. Poslední členění, které bych ráda zmínila, je dělení podle objektu, který budeme analyzovat. Z tohoto hlediska rozlišujeme **mezinárodní analýzu, analýzu národního hospodářství, analýzu odvětví a analýzu podniku**. Myslím, že z názvu je patrné, co se bude analyzovat, a proto vysvětlování nechám na fantazii čtenáře.

2.1 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU

Zdroje informací jsou pro finanční analýzu klíčovou otázkou. Proto je potřeba mít co nejkomplexnější vstupní data, která by mohla ovlivnit nebo zkreslit výsledky hodnocení. Základním zdrojem informací je účetnictví a účetní výkazy.

Účetní doklady jsou alfou a omegou pro stanovení finančního zdraví podniku. Ty mají ovšem samy o sobě některé **slabé stránky**, které vyplývají z účetních principů. Účetnictví pracuje vždy s údaji, které se vztahují k minulosti. Pokud budeme chtít zjistit budoucí vývoj firmy, který bude opravdu věrohodný, je důležité pracovat s údaji z různých období. Existují i další překážky, mezi které patří ocenění dlouhodobého hmotného majetku v historických cenách, zachycování oběžných aktiv, výnosů a nákladů v běžných cenách, a v neposlední řadě jsou to odpisy.

Mezi účetní výkazy patří:

- rozvaha
- výkaz zisku a ztrát
- výkaz cash flow

ROZVAHA

Rozvaha zachycuje stav dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a zdrojů jejich financování. Tedy stav aktiv a pasiv. Rozvaha se sestavuje většinou na konci kalendářního roku – není to však pravidlem. Představuje základní přehled o majetku ve statické podobě, tedy v okamžiku účetní závěrky.

Při finanční analýze budeme u rozvahy sledovat zejména:

- stav a vývoj bilanční sumy
- strukturu aktiv
- strukturu pasiv
- velikost stálých aktiv a dlouhodobých pasiv
- velikost stálých aktiv a vlastního kapitálu
- velikost oběžných aktiv a krátkodobých cizích pasiv

Již jsem zmínila, že při analýze účetních výkazů se budeme potýkat s jistými problémy, které plynou z účetních principů. Pokud budeme analyzovat rozvahu, je třeba počítat s tím, že rozvaha zobrazuje stav hodnot k danému okamžiku. Rozvaha také nebere v úvahu faktory, které mohou některé položky rozvahy výrazně ovlivnit

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

Výkaz zisku a ztrát nám podává přehled o tvorbě zisku, tedy o výnosech a nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Výkaz zisků a ztrát poskytuje **údaje za určité období** a nikoliv stav k určitému datu, jako je tomu u rozvahy. Výkaz zisku a ztrát zachycuje tedy tokové veličiny, které se ale nemusí rovnoměrně měnit. Výnosy a náklady s nimi spojené nemusejí být vynaloženy ve stejném období a to pro účely finanční analýzy znamená problém. Je potřeba brát ohled na vztah výsledku hospodaření a peněžním tokem.

Stejně jako u rozvahy budeme sledovat u výkazu zisku a ztrát její strukturu a zejména budeme sledovat, jak jednotlivé položky výkazu ovlivňují výsledek hospodaření.

VÝKAZ CASH FLOW

Sledování cash flow je ve finanční analýze poměrně novou záležitostí. V České republice byl tento výkaz poprvé sestavován v roce 1993. Výkaz cash flow nám poskytuje informace o struktuře finančních zdrojů a o finanční hospodářské politice podniku. Snaží se posoudit, jestli je podnik schopen dosáhnout cílů, které si stanovil. Výkaz cash flow nám podává informace o tom, jak se v průběhu účetního období změnily příjmy a výdaje (nikoliv výnosy a náklady jako u výkazu zisku a ztrát).

Výkaz cash flow dělíme do tří částí:

- provozní činnost
- investiční činnost
- finanční činnost

Nejdůležitější částí je část, která se zabývá provozní činností.

2.2 METODY FINANČNÍ ANALÝZY

Finanční zdraví podniku nelze přímo vypočítat. Prostřednictvím různých metod však zdraví financí podniku můžeme vyhodnotit. Testováním finančního zdraví podniku se snažíme najít nějaké náznaky, které by nám řekly, že podnik je v z hlediska svých financí v „dobré kondici“, či náznaky, které by odhalily, že podnik se řítí k úpadku.

Jak se rozvíjela ekonomická věda, rozvíjely se i metody, prostřednictvím kterých se finanční zdraví podniku posuzuje. Proto je důležitý výběr správné metody, kterou budeme aplikovat. Základním hlediskem, jak správnou analýzu vybrat, je komu bude finanční analýza sloužit. Znat finanční situaci podniku chtějí především 4 skupiny lidí. Jsou to krátkodobí věřitelé, dlouhodobí věřitelé, akcionáři a management podniku.

Při výběru je ale také důležité brát ohled na to, aby výsledky analýzy odpovídaly zadanému cíli. Tedy aby výběr byl **účelný**. Měli bychom také brát v úvahu, jaké **náklady** analýza bude vyžadovat. A v neposlední řadě musíme brát ohled na to, aby analýza měla svou vypovídající hodnotu a byla **spolehlivá**.

V současné době se využívá těchto metod:

- analýza stavových ukazatelů
- analýza rozdílových a tokových ukazatelů
- analýza poměrovými ukazateli
- analýza soustav ukazatelů

2.2.1 ANALÝZA STAVOVÝCH UKAZATELŮ

Analýza stavových ukazatelů v sobě zahrnuje vertikální a horizontální analýzu. Tyto dvě analýzy se v mnohých bodech prolínají.

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

Horizontální analýza neboli analýza trendů je založena na metodách popisné statistiky. Zabývá se meziročními změnami jednotlivých položek ve finančních výkazech. Výsledek horizontální analýzy nám poskytuje informace o vývoji společnosti. Aby měla tato analýza svoji vypovídající hodnotu, je potřeba, abychom měli k dispozici údaje z co nejdelšího období. Čím delší budeme mít časovou řadu, tím bude analýza přesnější.

Změna jednotlivých položek z finančních výkazů může být vyjádřena absolutně nebo relativně. Absolutní změna je vyjádřena konkrétní částkou a slouží spíše pro interní potřeby. Relativní změna je vyjádřena procenty. Tu využijeme při mezipodnikovém srovnání.

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

Vertikální analýza zjišťuje vnitřní strukturu ukazatelů. Tato analýza spočívá v poměrování položek základních účetních výkazů k celkové sumě aktiv nebo pasiv. Zjišťuje procentní zastoupení položek na celku. Do poměru vůči sumě aktiv nebo pasiv můžeme dát teoreticky kteroukoliv položku, ovšem ne vždycky bude mít výsledek nějaký smysl.

Prostřednictvím vertikální analýzy lze charakterizovat vývoj jednotlivých položek, což nám pomůže doplnit údaje a přijmout závěry v horizontální analýze.

2.2.2 ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH A TOKOVÝCH UKAZATELŮ

Tato analýza se zabývá analýzou účetních výkazů, které obsahují tokové položky. Mezi tyto účetní výkazy patří výkaz zisku a ztrát a výkaz cash flow. V pozadí ale nezůstává ani rozvaha. Pomocí rozdílových ukazatelů můžeme analyzovat oběžná aktiva. Při analýze rozdílových a tokových ukazatelů je potřeba rozlišovat **analýzu fondů a analýzu cash flow**.

ANALÝZA FONDŮ

Analýza fondů patří k metodám, které využívají rozdílových ukazatelů. Analýza se zaměřuje především na čistý pracovní kapitál, který slouží k určení optimální výše oběžných aktiv a výše jednotlivých položek těchto oběžných aktiv. Tato analýza nám ale také může pomoci najít vhodný způsob financování oběžných aktiv.

ANALÝZA CASH FLOW

Analýza cash flow poskytuje informace o vnitřní finanční síle podniku. Vnitřní finanční síla je schopnost vytvořit finanční přebytek, kterým se budou hradit např. závazky, výplaty dividend nebo financování investic.

2.2.3 ANALÝZA POMĚROVÝMI UKAZATELI

Tato metoda patří k těm nejpoužívanějším. Pro mnohé je tato metoda synonymem pro finanční analýzu. Důvodem, proč je tato metoda nejoblíbenější, může být její časová nenáročnost. Velkým kladem této metody je také dostupnost zdrojů. Jako podklad pro výpočty stačí základní účetní výkazy. Lze z ní snadno určit slabé i silné stránky podniku, což může být dalším důvodem, proč je tato metoda často volena.

Poměrová analýza spočívá v tom, že dáváme do poměru čísla z rozvahy a nebo z účtu zisků a ztrát. Teoreticky můžeme dát do čitatele i jmenovatele kteroukoliv hodnotu a vytvořit tak jakýkoliv ukazatel.

Mezi ty nejčastěji používané patří tyto:

- ukazatele likvidity
- ukazatele rentability
- ukazatele zadluženosti
- ukazatele aktivity
- ukazatele tržní hodnoty

UKAZATELE LIKVIDITY

Likvidita podniku je jednoduše řečeno schopnost platit. Pro firmu je důležitá především z důvodu, že má velký vliv na finanční stabilitu firmy. Neplatí ovšem pravidlo, čím větší likvidita, tím lépe. Vysoká míra likvidity znamená, že podnik má zbytečně mnoho finančních prostředků vázaných v aktivech. Tyto finanční prostředky by mohly být využity pro další zhodnocení. Dalším negativním aspektem vysoké míry likvidity je to, že trpí i rentabilita.

V praxi se nejčastěji setkáme se třemi druhy likvidity. Je to **likvidita okamžitá, pohotová a běžná.**

OKAMŽITÁ LIKVIDITA

Bývá označována také jako likvidita 1. stupně. Okamžiková likvidita se počítá podle vzorce:

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pro okamžitou likviditu platí v České republice doporučená hodnota rozmezí **0,2 – 0,6**. Pokud firma takové hodnoty nedosáhne, neznamena to ovšem, že se nachází ve finančních problémech.

POHOTOVÁ LIKVIDITA

Je také označována za likviditu 2. stupně. Počítáme ji podle vzorce:

$$\text{Pohotov\'a likvidita} = \frac{\text{obchodn\'i majetek} - \text{z\'asoby}}{\text{kr\'atkodob\'e z\'avazky}}$$

Pro pohotovou likviditu platí pravidlo, že by čítec měl být stejný jako jmenovatel. Výsledek by měl být tedy roven číslu **1**. Tento výsledek neznamena nic jiného, než že podnik je schopen vyrovnat své z\'avazky, aniž by musel prodávat z\'asoby. V případě, že hodnota bude vyšší, bude to pro podnik opět finančně nevýhodné. Firma má vázaný velký objem oběžných aktiv a to nepřináší téměř žádný úrok.

BĚŽNÁ LIKVIDITA

Tato likvidita je nazývána likviditou 3. stupně. Počítáme ji podle vzorce:

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{kr\'atkodob\'e z\'avazky}}$$

Doporučená hodnota je v rozmezí **1,5 – 2,5**. Je nutné ještě dodat, že v období hospodářské recese bude hodnota vyšší. Obecně lze říci, že čím vyšší je tato hodnota, tím vyšší je schopnost zachování likvidity. Pro toto tvrzení ale platí některá omezení. Je to především fakt, že hodnota nebere v úvahu strukturu oběžných aktiv. Další nevýhodou je skutečnost, že hodnota běžné likvidity se vztahuje vždy k určitému okamžiku, ale nezachycuje vývoj platební schopnosti.

UKAZATELE RENTABILITY

Rentabilita vyjadřuje výnosnost vloženého kapitálu. Ukazatele rentability poměří zisk s jinými veličinami. Rentabilita se snaží měřit schopnost vytvářet nové zdroje. Při výpočtech rentability budeme pracovat s rozvahou a především s výkazem zisku a ztrát. Její výsledky mají význam především pro akcionáře a investory.

Obecně lze říci, že při výpočtech se v čitateli vyskytuje toková veličina (zisk) a ve jmenovateli stavová veličina (vložený kapitál). Ukazatele rentability hodnotí celkovou efektivnost činnosti. Výsledky nemají žádnou doporučenou hodnotu jako u likvidity, lze však říci, že všeobecně mají rostoucí tendenci.

Pro finanční analýzu jsou nejdůležitější tyto typy zisku:

- **EBIT** (zisk před zdaněním a úroky)
Je to provozní výsledek hospodaření
- **EBT** (zisk před zdaněním)
Provozní zisk se upravuje o mimořádný a finanční výsledek hospodaření
- **EAT** (zisk po zdanění, čistý zisk)
Výsledek hospodaření za běžné účetní období

Ke zjišťování rentability jsou používány především tyto ukazatele:

- ukazatel rentability celkového vloženého kapitálu (ROA)
- ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE)
- ukazatel tržeb (ROS)
- ukazatel nákladů (ROC)

UKAZATEL RENTABILITY CELKOVÉHO VLOŽENÉHO KAPITÁLU

Tímto ukazatelem získáme celkovou efektivnost firmy. Hodnotí totiž výkonnost veškerého kapitálu bez ohledu na jeho původ. Vypočítáme ho podle vzorce:

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celkový vložený kapitál}}$$

UKAZATEL RENTABILITY VLASTNÍHO KAPITÁLU

Tento ukazatel vyjadřuje výnosnost kapitálu, který do podniku vložili akcionáři a vlastníci podniku. Je tedy patrné, že tento ukazatel bude zajímavý především pro investory. Výsledek jim může napovědět zda je jejich kapitál v dostatečné míře reprodukován a zda-li se jim vyplatí nést riziko investice. Počítáme ho podle následujícího vzorce:

$$ROE = \frac{EBT}{\text{vlastní kapitál}}$$

U tohoto ukazatele bych ještě ráda zmínila pojem **pákový efekt**. Jedná se o zjištění, jak se změní rentabilita vlastního kapitálu, pokud se změní kapitálová struktura.

UKAZATEL TRŽEB

Ukazatel tržeb ukazuje „schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni výnosů, tedy kolik dokáže podnik vyprodukovat efektu na 1 Kč tržeb“¹⁾ Počítáme podle vzorce:

$$ROS = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Za zisk se dosazuje EBIT nebo EBT a nebo EAT.

UKAZATEL NÁKLADŮ

Tento ukazatel bývá považován za doplňkový k ukazateli ROS. Je to poměr celkových nákladů k tržbám podniku. Počítáme ho podle vzorce:

$$ROC = I - ROS$$

UKAZATEL ZADLUŽENOSTI

Ukazatelé zadluženosti měří další důležitou stránku podniku a to – finanční stabilitu podniku. Finanční stabilita se odvíjí od množství cizích zdrojů – tedy od dluhů. V praxi se asi nesetkáme s tím, že podnik své aktivity financuje výhradně ze svých zdrojů. Věda dokonce přišla na to, že používat pouze finance podniku je neekonomické. Proto je potřeba najít určitou rovnováhu mezi financováním z vlastních zdrojů a zdrojů cizích. Doporučený poměr mezi zdroji vlastními a cizími je 1:1.

Ukazatelé zadluženosti porovnávají položky v rozvaze. V praxi se používá celá řada ukazatelů zadluženosti.

Nejčastěji se setkáme s těmito ukazateli:

- ukazatel věřitelského rizika
- koeficient samofinancování
- ukazatel úrokového krytí

UKAZATEL VĚŘITELSKÉHO RIZIKA

Tento základní ukazatel je také nazýván debt ratio. Je to poměr mezi cizími zdroji a celkovými aktivy. Je vyjádřen pomocí tohoto vzorce:

$$Debt\ ratio = \frac{cizí\ kapitál}{celková\ aktiva}$$

Obecně lze říci, že čím vyšší hodnota nám vyjde, tím existuje pro věřitele vyšší riziko a v praxi tuto hodnotu opravdu hodně sledují. Je ovšem také nutné brát ohled na strukturu cizího kapitálu a celkovou výnosnost podniku.

KOEFICIENT SAMOFINANCOVÁNÍ

Tento koeficient úzce souvisí s předchozím ukazatelem. Snaží se zjistit proporci aktiv, která jsou financována akcionáři. Koeficient samofinancování počítáme podle vzorce:

$$k. \text{ samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

UKAZATEL ÚROKOVÉHO KRYTÍ

Tento ukazatel slouží především podnikům, aby zjistili, zda-li je jejich zadlužení únosné. Používá se především v USA a počítá se podle vzorce:

$$Uk. \text{ úrokového krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}}$$

Výsledek tohoto vzorce říká, kolikrát je zisk vyšší než úroky.

UKAZATEL AKTIVITY

Tyto ukazatele testují, jak společnost umí využívat investice, a jak jsou jednotlivé položky kapitálu vázány na jednotlivé druhy aktiv a pasiv. Těmito ukazateli se snažíme zjistit, jak podnik hospodaří s aktivy. Ráda bych podotkla, že úspěšná firma by měla mít minimum aktiv.

Mezi nejčastěji používané ukazatele aktivity patří:

- doba obratu pohledávek
- doba obratu zásob
- doba obratu závazků

DOBA OBRATU POHLEDÁVEK

Tento ukazatel vyjadřuje dobu, po jakou je majetek vázán v podobě pohledávek. Čím má ukazatel nižší hodnotu, tím rychleji podnik získává peníze ze svých pohledávek. Do

poměru dáváme pohledávky a tržby. O **době obratu** mluvíme tehdy, jsou-li v čitateli pohledávky a ve jmenovateli tržby. Naopak o **rychlosti obratu** mluvíme, když jsou ve jmenovateli pohledávky a v čitateli tržby.

DOBA OBRATU ZÁSOB

Tento ukazatel vyjadřuje dobu, po kterou jsou oběžná aktiva vázána v zásobách. V současné době je prosazován trend nemít příliš mnoho zásob. Existují však odvětví, kde je potřeba určité zásoby mít.

Do poměru dáváme stav zásob a tržby. Při výpočtu **doby obratu** je v čitateli stav zásob a ve jmenovateli jsou tržby. Při výpočtu **rychlosti obratu** jsou v čitateli tržby a ve jmenovateli je stav zásob.

DOBA OBRATU ZÁVAZKŮ

Tento ukazatel vyjadřuje dobu, za kterou jsou spláceny závazky. Doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek. Tento ukazatel bude zajímat především věřitele. Mohou z něho zjistit, jak firma plní své závazky.

Do poměru dáváme závazky a tržby. Pokud počítáme **dobu obratu**, jsou v čitateli krátkodobé závazky a ve jmenovateli jsou tržby. Pokud počítáme **rychlost obratu**, do čitatele dáváme závazky a do jmenovatele objem nákupu, který kupujeme na úvěr.

UKAZATEL TRŽNÍ HODNOTY

Tento ukazatel je svým způsobem specifický. A to zejména tím, že na rozdíl od ostatních ukazatelů, pracuje s tržními hodnotami. K hodnocení finančního zdraví tento ukazatel využívá burzovní ukazatele. Tento ukazatel bude hlavně zajímat investory a nebo potencionální investory. Výsledky jim napoví, za jak dlouho se jejich investice vrátí.

Setkáme se především s těmito ukazateli:

- účetní hodnota akcií

- čistý zisk na akcii
- dividendový výnos
- ukazatel P/E (price-earning)
- ukazatel M/B (market to book)

ÚČETNÍ HODNOTA AKCIE

Podstatou tohoto ukazatele je porovnat účetní hodnotu akcie s tržní hodnotou. Z toho vyplývá, že účetní hodnotu vypočítáme podle vzorce:

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet emitovaných akcií}}$$

Aby byla firma pro potencionální investory zajímavá, výsledek tohoto ukazatele by měl mít v delším časovém období rostoucí tendenci.

ČISTÝ ZISK NA AKCII

Výsledkem tohoto ukazatele je velikost zisku na jednu kmenovou akcii. Tyto informace jsou zajímavé pro akcionáře. Zjišťují, jak se pracuje s jeho prostředky a jak velká dividendy by mohla být vyplacena. Výsledek ovšem v žádném případě nestanovuje výši vyplacené dividendy, o tom rozhoduje valná hromada.

Čistý zisk na akcii počítáme podle stejné jako účetní hodnotu akcie. Tento poměr se také někdy označuje jako rentabilita na jednu akcii.

DIVIDENDOVÝ VÝNOS

Tento ukazatel podává informace, jak se zhodnotily vložené prostředky. Počítáme podle vzorce:

$$\text{Dividendový výnos} = \frac{\text{dividendový výnos na 1 akcii}}{\text{tržní cena akcie}} * 100$$

UKAZATEL P/E

Tento ukazatel nám vyhodnotí, kolik jsou akcionáři ochotni zaplatit za 1 Kč zisku na akcii. Ukazatel price-earning počítáme podle vzorce:

$$\text{Price-earning ratio} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{zisk po zdanění na 1 akcii}}$$

Vyhodnocení tohoto ukazatele je poněkud složitější a je potřeba k této problematice hlubší studium. Obecně lze však říci, že pokud se ukazatel v delším časovém horizontu snižuje, znamená to, že je akcie podhodnocena a pro investora je tato výhodná příležitost.

UKAZATEL M/B

Tento ukazatel počítáme podle vzorce:

$$\text{Market to book ratio} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{účetní hodnota akcie}}$$

Pokud je výsledek větší než číslo 1, pak je vše v pořádku. Tržní hodnota podniku je vyšší než ocenění vlastního kapitálu. Pokud je však výsledek menší než číslo 1, lze předpokládat, že firma nebude příliš stabilní.

2.2.4 ANALÝZA SOUSTAV UKAZATELŮ

Metody těchto analýz patří k těm složitějším problematikám. Je to dáno především tím, že tyto metody se snaží vyjádřit souhrnnou charakteristiku finanční situace podniku pomocí jednoho čísla. Tyto metody jsou vhodné spíše v případech, kdy potřebujeme rychlé porovnání.

Metody lze rozdělit na **pyramidové a pak bankrotní a bonitní modely**. Podstatou pyramidových soustav ukazatelů je podrobný rozklad ukazatele. Bankrotní a bonitní

modely se snaží předpovědět budoucí vývoj společnosti. Snaží se podnik ohodnotit jedním číslem podle stupnice.

PYRAMIDOVÉ SOUSTAVY UKAZATELŮ

Tyto soustavy patří mezi ty nejčastěji používané. Cílem je popsat několik charakteristik finančního zdraví najednou. Zároveň umožňují zjistit souvislosti mezi jednotlivými ukazateli a popsat složité vnitřní vazby mezi nimi.

Podstatou pyramidových soustav ukazatelů je postupný rozklad ukazatelů na dílčí ukazatele. K tomu se používá nijak složitých matematických metod. Ukazatele rozkládáme **aditivně**, což je součet nebo rozdíl ukazatelů. Nebo je rozkládáme **multiplikativně**, to znamená, že dáváme ukazatele do poměru nebo do součinu.

Pyramidový rozklad byl poprvé použit ve firmě Du Pont de Nomeurs. Tento rozklad je používán dodnes a je znám pod názvem **Du Pont rozklad**. Spočívá v rozkladu rentability vlastního kapitálu.

BANKROTNÍ MODEL Y

Tyto modely odpovídají na otázku, zda je podnik v nejbližší době ohrožen bankrotem. Před každým úpadkem lze v organizaci sledovat jisté symptomy, které nám mohou prozradit, že se firma blíží k bankrotu. Mezi tyto nejcharakterističtější symptomy patří problémy s běžnou likviditou, problémy s rentabilitou celkového vloženého kapitálu, atd.

Do této skupiny modelů patří:

- Altmanovo Z-skóre
- Tafflerův model
- Model „IN“ index důvěryhodnosti

ALTMANOVÝ Z-SKÓRE

Tato metoda vznikla v roce 1968, kdy si prof. Edward Altman na základě statistických analýz všiml, že lze bankrot společnost předvídat. Profesor Altman studoval společnosti, které jsou před bankrotem a společnosti, které prosperovali. Z toho vniklo Altmanovo Z-skóre.

Tento model patří v České republice mezi nejoblíbenější při výpočtech finančního zdraví. Důvodem je jednoduchost, výpočet spočívá v součtu pěti běžných poměrových ukazatelů. Jednotlivým poměrovým ukazatelům je přiřazena různá důležitost, která je ze vzorce pro Altmanův model patrná.

Altmanův model pro **veřejně obchodovatelné společnosti** na burze:

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 Z_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + 1 X_5$$

X_1 podíl pracovního kapitálu k celkovým aktivům

X_2 rentabilita čistých aktiv

X_3 EBIT / celková aktiva

X_4 tržní hodnota ZJ / celkové závazky (nebo průměrný kurz akcií)

X_5 tržby / celková aktiva

Pro české podmínky je vzorec ještě upraven o X_6 , který také přičítáme a znamená závazky po lhůtě splatnosti / tržby.

Výsledky:

- hodnoty menší než 1,81 pásmo bankrotu
- hodnoty 1,81 – 2,98 pásmo šedé zóny
- hodnoty větší než 2,99 pásmo prosperity

Altmanův model pro společnosti, které **nejsou veřejně obchodovatelné na burze**:

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 Z_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5$$

Výsledky:

- hodnoty menší než 1,2..... pásma bankrotu
- hodnoty 1,2 – 2,9..... pásma šedé zóny
- hodnoty větší než 2,9 pásma prosperity

MODEL „IN“ INDEX DŮVĚRYHODNOSTI

Tento model je určen především pro podmínky českého prostředí. Postup byl zpracován manželi Neumaierovými. Jejich vzorec byl ověřen na více než 1000 českých podniků a ukázal se jako spolehlivým. Úspěšnost indexu byla 70%ní.

Model IN je vyjádřen touto rovnicí:

$$IN = V_1 * A / CZ + V_2 * EBIT / U + V_3 * EBIT / A + V_4 * T / A + V_5 * OA / (KZ + KBU) + V_6 * ZPL / T$$

A..... aktiva

CZ..... cizí zdroje

U..... nákladové úroky

T..... tržby

OA..... oběžná aktiva

KZ..... krátkodobé závazky

KBU..... krátkodobé bankovní úvěry

ZPL..... závazky po lhůtě splatnosti

$V_{1,3,4,6}$ jsou dány pro jednotlivá odvětví rozdílně

$V_{2,5}$ jsou stejná pro všechna odvětví ($V_2 = 0,11$, $V_5 = 0,1$)

Výsledky:

- hodnoty nižší než 1..... firma se pravděpodobně ocitne v existenčních problémech
- hodnoty 1-2..... firma s potencionálními problémy
- hodnota vyšší než 2 firma s dobrým finančním zdravím

TAFFLERŮV MODEL

Tafflerův model byl poprvé publikován v roce 1977. Je to vlastně varianta Altmanova modelu.

$$ZT = 0,53 X_1 + 0,13 X_2 + 0,18 X_3 + 0,16 X_4$$

X_1 EBT/ krátkodobé dluhy

X_2 oběžná aktiva/cizí zdroje

X_3 krátkodobé dluhy/celková aktiva

X_4 (finanční majetek – krátkodobé dluhy) / provozní náklady

Výsledky:

- hodnota nižší než 0 velká pravděpodobnost bankrotu
- hodnota vyšší než 0 malá pravděpodobnost bankrotu

BONITNÍ MODEL

Tyto modely spočívají v bodovém ohodnocení. Snaží se stanovit tzv. „bonitu“ podniku a následně podnik patřičně ohodnotit. Podmínkou bonitních modelů jsou kvalitně zpracované poměrové ukazatele. Od této skutečnosti se vše odvíjí.

Mezi nejčastěji používané bonitní modely patří:

- Tamariho model
- Kralický Quickstep

TAMARIHO MODEL

Tento model je znám od roku 1966, ale svou vypovídající hodnotu má dodnes. Jelikož byl převzat ze zahraničí, nelze výsledky považovat za jednoznačné. Tamariho model bodově ohodnocuje úroveň poměrových ukazatelů.

Jednotlivé rovnice hodnotí finanční samostatnost, vázanost vlastního kapitálu a VH, běžnou likviditu atd. Každé rovnici je přiřazen určitý počet bodů. Vždy je to však maximálně 100 bodů. Čím je výsledek větší, tím lépe.

KRALICKŮV QUICKTEST

Autorem tohoto testu je pan Kralicek. Vybral 4 rovnice ukazatelů, na základě kterých se pak hodnotí situace v podniku. Tento test se používá především v německy hovořících zemích. Tuto soustavu rovnic dělíme na rovnice, které hodnotí finanční stabilitu podniku, a rovnice, které hodnotí výnosovou stránku firmy.

3. FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI KAROSA, A.S.

Z předchozí kapitoly je patrné, že vyhodnotit finanční zdraví podniku lze provést prostřednictvím mnoha metod a ukazatelů. Finanční analýza by měla být součástí každého podniku. Aby firma správně pracovala, musí se zajímat o vlastní hospodářskou činnost. A to jak o současnou tak i budoucí nebo spíše očekávanou. Do této hospodářské činnosti právě patří i finanční analýza.

Cílem finanční analýzy by mělo být:

- získat z účetních výkazů potřebné informace
- tyto informace zpracovat pomocí metod finanční analýzy
- výsledky správně vyhodnotit a zároveň z nich vyvodit patřičné doporučení

V následujících kapitolách se budu snažit provést výpočty u vybraných ukazatelů a jejich výsledky správně interpretovat.

3.1 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

Jak jsem uvedla, horizontální analýza zjišťuje změnu stavu. Pomocí horizontální analýzy bych chtěla prozkoumat rozvahu a výkaz zisku a ztrát. Výkaz cash flow z této analýzy záměrně vynechám, neboť pro mé účely mi postačí pouze rozvaha a již zmiňovaný výkaz zisku a ztrát.

(v tisících)	ZMĚNA 2004		ZMĚNA 2005		ZMĚNA 2006	
POLOŽKA	ABSOLUTNÍ	%	ABSOLUTNÍ	%	ABSOLUTNÍ	%
AKTIVA CELKEM	366 612	8,09	746 692	15,25	729 949	12,9
dlouhodobý majetek	-126 910	-8,62	- 3 678	- 0,27	101 245	7,54
DNM	- 4 020	- 5,7	138 166	352	170 188	95,9
DHM	- 1 000	- 4,2	- 141 841	- 10,9	- 95 943	- 8,3
DFM	0	0	0	0	0	0
oběžná aktiva	539 571	18,25	792 363	22,67	636 335	14,84
zásoby	- 94 475	- 14,68	- 22 322	- 4,06	150 272	28,52
materiál	- 61 050	- 12,7	- 28 466	- 14,2	42 535	24,6
výrobky	- 6 300	- 7	6 076	17,8	47 105	117,6
zboží	- 34 000	- 39	- 11 812	- 10,1	15 961	15
dl. pohledávky	- 137	- 137	371	371	- 371	- 371
kr.pohledávky	466 935	28,97	1 268 431	61,00	317 222	9,48
finanční majetek	167 000	23,1	- 454 117	- 52,4	169 207	41
účty v bance	1 200	4,1	32 314	196	- 40 896	- 84
časové rozlišení	- 44 023	- 43,1	- 41 993	- 76,6	- 7 631	- 60

Tabulka č. 1: Horizontální analýza aktiv

Ve sledovaném období měla stálá aktiva převážně klesající tendenci. Teprve v posledním roce došlo k mírnému vzestupu stálých aktiv o 7,5%. Tato aktiva jsou tvořena především dlouhodobým hmotným majetkem, který klesá v celém sledovaném období. Je to dáno především postupným odepisováním tohoto majetku.

Dynamika růstu oběžných aktiv je během celého sledovaného období přibližně stejná. Kladně bych hodnotila skutečnost, že se společnost snaží zbytečně nevázat finanční prostředky v zásobách. Ráda bych však upozornila na růst krátkodobých pohledávek. Tyto pohledávky představují nezaplacené částky odběratelů, které mají poměrně velkou tendenci růst.

(v tisících) POLOŽKA	ZMĚNA 2004		ZMĚNA 2005		ZMĚNA 2006	
	ABSOLUTNÍ	%	ABSOLUTNÍ	%	ABSOLUTNÍ	%
PASIVA CELKEM	366 612	8,09	746 692	15,25	729 949	12,9
vlastní kapitál	328 981	9,61	374 191	9,998	384 771	9,33
základní kapitál	0	0	0	0	0	0
fondy ze zisku	15 470	15,1	0	0	18 802	10
VH min. let	211 450	10,1	309 772	15	353 961	15
VH běž. ÚO	56 021	17	46 579	14	12 008	3
cizí zdroje	33 801	3,17	416 073	37,77	346 332	22,82
rezervy	10 250	12,1	40 790	25	12 202	6
dl. závazky	30 547	7,9	- 11 445	- 27	2 651	7
kr. závazky	- 569 507	- 65,78	386 728	43,15	331 558	25,84
časové rozlišení	4 010	5,1	- 43 572	- 99	- 1054	- 100

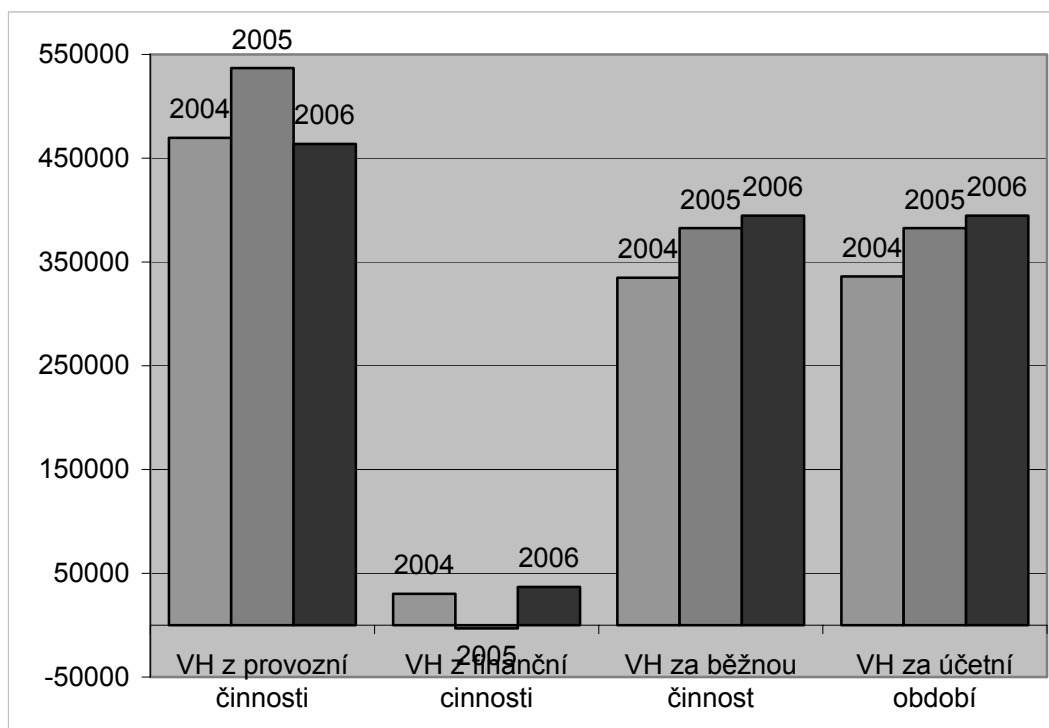
Tabulka č. 2: Horizontální analýza pasiv

Vlastní kapitál rok od roku roste se stejnou dynamikou. Důvodem je nerozdělený hospodářský výsledek, který se převádí do výsledku hospodaření minulých let. Výsledek hospodaření za běžné účetní období stoupá. Tento fakt sám o sobě lze hodnotit kladně, neboť zisk je to, o co každé společnosti jde. Pouze v posledním roce stoupání není tak značné, jak tomu bylo v předchozích letech.

Cizí zdroje mají poněkud větší dynamiku v růstu. Je to dáno především velkým nárůstem krátkodobých závazků. Tyto závazky v naprosté většině představují nezaplacené částky obchodním dodavatelům. Bankovní úvěry v tabulce neuvádím, neboť jejich hodnota se rovná nule. Společnost využívá především finančního leasingu

(v tisících)	ZMĚNA 2004		ZMĚNA 2005		ZMĚNA 2006	
POLOŽKA	ABSOLUTNÍ	%	ABSOLUTNÍ	%	ABSOLUTNÍ	%
tržby za zboží	321 452	6,9	486 781	9,2	137 201	2,4
náklady na prodej zboží	4 800	2,2	62 480	27	38 562	14,2
obchodní marže	17 645	18	18 952	16,7	3692	2,8
výkony	124 469	2,4	478 690	8,9	227 532	3,9
výkonová spotřeba	32 460	1,1	456 743	9,5	309 866	6,6
přidaná hodnota	109 654	12,1	90 899	7,7	- 85 976	- 6,8
osobní náklady	- 1908	- 0,4	2 133	0,4	36 668	7,1
mzdové náklady	2 200	0,3	2 373	0,6	25 860	6,7
Daně a poplatky	1 010	5,2	1 486	81	282	8,5
Odpisy DM	6 020	- 2,5	- 5 707	- 3,1	- 4 645	- 33
tržby z prodeje DM a mat.	- 20 960	- 62,4	23 970	155	- 12 877	- 32,7
provozní VH	95 591	25	67 163	14,3	- 73 097	- 13,7
výnosové úroky	22 216	79	2 973	5,9	9 104	17
nákladové úroky	48	480	- 11	- 23	51	134
VH z finančních operací	32 064	67	- 33 282	- 1000	39 934	120
Daň z příjmu za běžnou činnost	67 709	70	- 13 914	- 9,1	- 45 171	- 30
VH za běžnou činnost	59 946	21,8	47 795	14,3	12 008	3,2
VH za účetní období	55 314	20	46 579	13,9	12 008	3,2

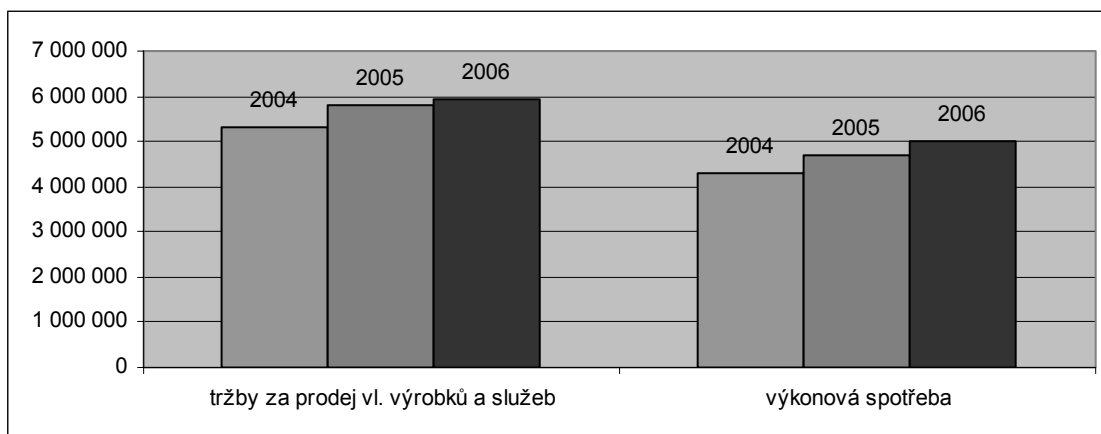
Tabulka č.3 : Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Graf č.2: Vývoj hospodářských výsledků

Z grafu je patrné, že provozní VH v roce 2004 mírně vzrostl a v roce 2005 opět klesl. Je to však zcela běžné. Navíc musíme brát v potaz, že společnost Iveco investovala do nových technologií pro výrobu karoserií, což bylo nákladné a nutně se to musí promítnout ve VH. Nicméně provozní činnost je pro výrobní společnost stěžejní a její hodnoty by se měly v ideálním případě zvyšovat.

VH z finanční činnosti se většinou vyskytuje v záporných hodnotách. V roce 2004 a 2006 je VH z finanční činnosti ovšem kladný. To znamená, že společnost disponuje dostatečným množstvím finančních prostředků, které může investovat. To je také důvod proč VH za účetní období 2006 je vyšší než za rok 2005, ačkoliv provozní VH je nižší.

Graf č.3: Vývoj tržeb a nákladů

Tyto dvě položky jsem graficky znázornila především proto, že tržby za prodej vl. výrobků a služeb by měl být stěžejní výnosovou položkou. Zatímco výkonová spotřeba by měla být stěžejní nákladovou položkou. U tržeb požadujeme trvalý nárůst. Což se společnosti Iveco zatím daří. Naopak výkonová spotřeba by se měla v ideálním případě snižovat. Srovnáme-li ale vzrůst tržeb za rok 2006 a vzrůst výkonové spotřeby 2006, je patrné že výkonová spotřeba má poněkud větší dynamiku. To znamená, že jedna koruna tržeb nás stála více.

3.2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

Vertikální analýza spočívá ve zjištění procentuálního zastoupení jedné položky na celku. Tuto analýzu budu provádět pouze na rozvaze. Pro mé účely by bylo zbytečné analyzovat i jiné účetní výkazy.

POLOŽKA	2004	2005	2006
AKTIVA CELKEM	100%	100%	100%
dlouhodobý majetek	27,7%	23,8%	22,7%
DNM	0,79 %	3,1 %	5,4 %

DHM	26%	20,6 %	16,8 %
DFM	0,05 %	0,1 %	0,003 %
oběžná aktiva	71 %	75,9 %	77 %
materiál	4,1%	3 %	3,3 %
zásoby	11,8%	9,5%	10,6%
nedokončená výroba	4%	3,7 %	3,9 %
výrobky	0,7 %	0,7 %	1,4 %
zboží	3,8 %	1,8 %	1,2 %
dl. pohledávky	0 %	0,006 %	0 %
kr. pohledávky	42,8%	59,3%	57,5%
finanční majetek	17,7%	7,4%	9,2%
časové rozlišení	1,1 %	0,2	0,08 %

Tabulka č. 4: Vertikální analýza aktiv

Společnost Karosa je společností kapitálově lehkou. Svědčí o tom fakt, že hodnota stálých aktiv je menší než hodnota oběžných aktiv.

Je patrné, že dlouhodobý majetek má tendenci klesat. Je to dáno především poklesem dlouhodobého hmotného majetku. Pokles ovšem není nijak drastický, tato skutečnost je dána tím, že většina strojů se odepisuje. Toto odepisování se nám nutně projeví v účetních výkazech a nadále i ve finanční analýze.

Výše oběžných aktiv se konstantně pohybuje kolem 75%. Ráda bych ovšem upozornila na vysoké procento krátkodobých pohledávek, které tvoří přes 50% všech aktiv. Společnost by se měla na tuto oblast více zaměřit a zlepšit ji.

POLOŽKA	2004	2005	2006
PASIVA CELKEM	100%	100%	100%
vlastní kapitál	67,4%	67,9%	66,1%
základní kapitál	16,7	16,7	13,9
fondy ze zisku	2,8	3,2	1,6
VH min. let	41,9	42	40,6
VH běž.úč.obd.	6	6	10
cizí zdroje	26,72%	28,9%	33%
rezervy	3,2	3,4	4
dl. závazky	0,5	0,5	0,2
kr. závazky	23	25	26
ostatní pasiva	0,02%	0%	2,8%

Tabulka č. 5: Vertikální analýza pasív

Položky v celém sledovaném období se pohybují přibližně ve stejných hodnotách. Je patrné, že společnost pro financování svých aktivit využívá především vlastního kapitálu. Je tedy zřejmé, že se neřídí tzv. zlatým pravidlem, kdy vlastní kapitál a cizí kapitál by měl být v poměru 1:1. Používat pro financování vlastních zdrojů může být nákladnější. Nicméně bych ráda podotkla, že společnosti tohoto typu mají tendence používat právě vlastních zdrojů.

3.3 ANALÝZA POMĚROVÝMI UKAZATELI

V této kapitole budu analyzovat účetní výkazy pomocí ukazatele likvidity, ukazatele zadluženosti, ukazatele aktivity a ukazatele rentability.

3.3.1 UKAZATELE LIKVIDITY

Likvidita	2004	2005	2006
Okamžitá likvidita	1, 581	0, 733	1,581
Pohotová likvidita	3, 288	2, 932	2, 631
Běžná likvidita	3, 901	3, 342	3, 05

Tabulka č. 6: Ukazatele likvidity

Doporučené hodnoty okamžité likvidity se uvádějí mezi 0,2 – 0,5. S ohledem na výsledky, společnost tyto hodnotu převyšuje až 3x. Neznaменá to však, že společnost nemůže své závazky platit. Podnik může využívat kontokorentu, který ovšem není z rozvahy patrný. Vysoké hodnoty můžou být také následkem toho, že společnost má přes 50% aktiv v pohledávkách.

Pro pohotovou likviditu platí, že by její hodnota neměla klesnout pod 1. Jelikož výsledek je větší než jedna, pohotová likvidita tohoto podniku je v pořádku.

Doporučené hodnoty pro běžnou likviditu jsou 1,5 – 2,5. Z výsledků je patrné, že tyto hodnoty jsou opět překročeny. Obecně lze říci, že čím vyšší jsou hodnoty, tím vyšší je schopnost zachování likvidity.

Všechny 3 stupně likvidity přesáhly doporučené hodnoty. Jak jsem již řekla, není to zcela špatně, např. pro získávání dalších prostředků od věřitelů je to plus, neboť věřitel si může být jistý, že jeho pohledávka bude zaplacená. Ale pro společnost to znamená zbytečnou vázanost finančních prostředků v oběžných aktivech. Podíváme-li se na strukturu oběžných aktiv, největší podíl tvoří pohledávky. Právě zde je to místo, kde jsou prostředky vázány. Vysoká likvidnost také pravděpodobně bude snižovat rentabilitu.

3.3.2 ZADLUŽENOST

zadluženost	2004	2005	2006
Celková zadluženost	0,292	0,269	0,225
Koeficient samofinancování	0,766	0,731	0,708
Doba splácení dluhu	- 0,450	- 1,085	1,460

Tabulka č. 7: Ukazatele zadluženosti

Celková zadluženost a koeficient spolu úzce souvisejí. Z tohoto je zřejmé, že společnost využívá pro financování svých aktivit především vlastní zdroje. Tento fakt jsem již nastínila při vertikální analýze. V té jsem také podotkla, že poměr mezi CZ a VK by měl být stejný. Čímž se společnost Karosa ovšem neřídí.

Ukazatel doba splácení dluhu udává po kolika letech by byl podnik schopen při stávající výkonnosti splatit své dluhy. V posledním roce by nám trvalo asi rok a půl, než bychom dluhy splatili. To opět vypovídá o skutečnosti, že společnost nevyužívá příliš cizích zdrojů. Při pořizování nových strojů apod. využívá finančních leasingů.

3.3.3 UKAZATEL AKTIVITY

Aktivita	2004	2005	2006
Obrat celkových aktiv	1, 152	1, 1	0, 989
Obrat stálých aktiv	4, 19	4, 625	4, 376
Doba obratu zásob	35, 05	30, 55	38, 67
Doba obratu pohledávek	35, 14	40, 76	59, 14
Doba obratu závazků	50, 99	56, 19	81, 11

Tabulka č. 8: Ukazatele aktivity

Doporučená hodnota obratu celkových aktiv by se měla pohybovat mezi 1,6 – 3. Všechny vypočítané hodnoty jsou menší než doporučené. To znamená, že společnost má přebytek aktiv a měla by se snažit o jejich odprodej. Tyto obrat stálých aktiv by měly být vyšší než hodnota obratu celkových aktiv. Toto doporučení je splněno ve všech letech.

Doba obratu zásob v roce 2006 vzrostla, což není úplně ideální. V zásobách jsou tak zbytečně vázané finanční prostředky. Doba obratu pohledávek stále roste a roste. Tato situace nezní pro společnost příliš růžově. Svědčí to o špatné platební morálce odběratelů. To snižuje finanční jistotu návratnosti finančních prostředků. Doba obratu závazků má opět tendenci růst. Vzniká tak prostor pro dodavatelský úvěr.

3.3.4 UKAZATEL RENTABILITY

Rentabilita	2004	2005	2006
ROI	9, 59 %	9, 51 %	7, 28 %
ROA	6, 85 %	6, 78 %	6, 12 %
ROE	8, 95 %	9, 28 %	8, 75 %
ROS	5, 95 %	6, 16 %	6, 26 %

Tabulka č. 9: Ukazatele rentability

Rentabilita vloženého a celkového kapitálu má klesající tendenci. Je to z důvodu používání vlastních zdrojů při financování. Druhým aspektem, proč ROI klesá, je fakt, že společnost investovala do modernizace své výroby. Rentabilita tržeb ovšem vzrůstá, což lze hodnotit kladně.

3.4 ANALÝZA SOUSTAV UKAZATELŮ

Soustava ukazatelů	2004	2005	2006
Altmanův index	2, 51	2, 449	2, 247
Index „IN“	1, 444	1, 285	1, 229

Tabulka č. 10: Soustavy ukazatelů

Hodnoty Altmanova indexu mají mírně klesající tendenci. Hodnota Altmanova indexu by neměla klesnout pod 1,2. Toto číslo zatím společnost Iveco neohrožuje, nicméně se stále nachází v šedé zóně. To znamená, že firma se nenachází před krachem, ale nijak růžově na tom taky není.

Hodnoty indexu „IN“ by neměly klesnout pod 0, 75. Hodnoty tohoto indexu mají opět klesající tendenci. Nicméně kritické hodnoty 0, 75 ještě nedosahuje. Nachází se opět v tzv. šedé zóně, jejíž význam je stejný jako u Altmanova indexu.

3.5 CELKOVÉ HODNOCENÍ FINANČNÍ ANALÝZY

Vývoj finanční situace firmy Karosa má rostoucí trend. Společnost Karosa je výrobní společnost, takováto firma by měla mít vysoké procento stálých aktiv. Karosa však patří ke kapitálově lehkým společnostem, což znamená, že většinu majetku tvoří oběžná aktiva. Ráda bych upozornila, že největší položkou oběžných aktiv jsou krátkodobé pohledávky, které v průměru tvoří přes 50% všech aktiv. Na toto vysoké číslo by si měla společnost dát velký pozor.

Z vertikální analýzy a ukazatele zadluženosti je patrné, že společnost své aktivity financuje převážně z vlastních zdrojů. A to především z výsledku hospodaření, který tvoří něco kolem 40% pasiv. Společnost není téměř vůbec zadlužena. Je to dáno především skutečností, že využívá leasing. Pro pasiva by mělo platit tzv. „zlaté pravidlo“, podle kterého by se vlastní zdroje měli rovnat cizím zdrojům. Tato

společnost své aktivity financuje převážně z vlastních zdrojů, což není pro hospodaření zcela optimální.

Tržby společnosti Karosa mají každoročně tendenci růst. Největší podíl na tržbách mají tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Tento fakt sám o sobě lze hodnotit velmi kladně. Ovšem to o čem tu kráčí je zisk. Proto musíme brát v úvahu i výkonovou spotřebu, která má v růstu větší dynamiku než tržby. Znamená to, že za každou korunu zisku společnost zaplatí více. Je ovšem nutno brát v úvahu, že v posledních letech došlo ke zdražení železných a neželezných kovů a dalších derivátů na bázi ropy. Došlo tedy k nárůstu vstupů.

Poměrová analýza nám především ukázala vysoké hodnoty likvidity. Společnost je sice schopná dostát všem svým závazkům, ale zbytečně mnoho finančních prostředků váže v aktivech a to především v pohledávkách. Ostatní hodnoty ukazatelů se vyvíjejí poměrně příznivě.

Na závěr hodnocení finančního zdraví bych ráda podotkla, že společnost Karosa je v současné době podnik poměrně zdravý. Lze však očekávat i další zlepšování situace společnosti.

4. NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE

V předchozí kapitole jsem společnost Karosa vyhodnotila jako zdravý podnik Existuje však řada věcí, které by měl podnik zlepšit. Jedná se především zlepšení v těchto oblastech:

- problematika pohledávek
- zvýšení výrobních kapacit
- orientace na autobusy s alternativními palivy
- problematika zásobování a dodavatelů

4.1 POHLEDÁVKY

Z vertikální analýzy jsem zjistila, že společnost váže velké finanční prostředky v krátkodobých pohledávkách. Mé první doporučení se tedy týká především této oblasti. Společnost by měla zpřísnit podmínky pro odběratele. Může však také využít **factoringu**. Na českém trhu existuje spousta factoringových společností, které se zabývají odkupem krátkodobých pohledávek.

Je potřeba rozlišovat tuzemský a exportní factoring, který bych společnosti doporučila. Tuzemský factoring se týká pohledávek za tuzemskými odběrateli, exportní factoring pohledávek za zahraničními odběrateli. V případě podniku Karosa bych doporučovala oba tyto druhy z důvodu, že společnost nemá pohledávky pouze za českými odběrateli.

Na českém factoringovém trhu se pohybuje velké množství společností, které tuto službu poskytují. Pro podnik Karosa jsem však vybrala nabídku společnosti Česká spořitelna, a.s. Tuto jsem vybrala především proto, že podnik má v této oblasti velké zkušenosti. Na českém faktoringovém trhu je na prvním místě.

Společnost bude muset zaplatit poplatek za tuto službu, který se u Český spořitelny pohybuje mezi 0,5 – 1,5 % z celkové částky pohledávky. Za rok 2006 by tato částka

dosáhla asi **17 836 Kč (v tisících)**. Tento obnos není jistě zanedbatelný, ale firma by měla možnost využívat provozního kapitálu, který je pro výrobní společnost důležitý.

4.2 ZVÝŠENÍ VÝROBNÍ KAPACITY

V posledních letech došlo k zvýšené poptávce po autobusech ve Vysokém Mýtě. Na konci roku 2006 byla společnost nucena dokonce zájemce odmítat, ačkoliv plánovanou výrobu překročila o 24%. Společnost musela zavést i pracovní soboty, aby uspokojila své odběratele. Poptávka má dlouhodobě vzestupnou tendenci, nejedná se tedy pouze o sezónní nárůst poptávky. To je také důvod proč, si myslím, že by se investice do zvýšení výroby společnosti vyplatilo.

Řešení této situace tkví ve těchto variantách:

- rozšíření výrobních prostor
- přesunutí výroby

ROZŠÍŘENÍ VÝROBNÍ KAPACITY

Výrobní prostory, které má společnost dosud k dispozici, se nacházejí na okraji města Vysokého Mýta. Tato skutečnost dává možnost výrobní prostory rozšířit.. Bylo by nutné odkoupit pozemky, které vlastní město Vysoké Mýto. Na těchto prostorách se v současné době nachází železniční dráha. Tato železniční dráha je v provozu pro osobní přepravu, avšak již řadu let je provoz dráhy nerentabilní a zrušení dráhy je v jednání.

Kromě investic do pořízení pozemku by bylo nutné také počítat s náklady na novou výrobní halu a s náklady na pořízení nových výrobních zařízení. Náklady na pozemek o rozloze přibližně 400 ha by byly asi 6 milionů Kč při průměrných cenách 150 Kč za metr v průmyslové oblasti ve Vysokém Mýtě. Za projekt, stavbu a vybavení výrobní haly je nutno počítat přibližně dalších 8 milionů Kč.

Celková cena by se tedy pohybovala kolem 14 milionů Kč. Zisky společnosti v posledních letech standardně rostou. Proto si myslím, že uhradit tuto investici by pro

společnost nebylo takovým problémem. Jelikož je poptávka po autobusech z Vysokého Mýta dlouhodobě velká, investice by se s jistotou vrátila.

PŘESUNUTÍ VÝROBY

V současné době existuje trend velkých společností přesunout výrobu do míst, kde je její realizace levnější. Jedná se o přesun do zemí jako je např. Čína nebo Indie, které by svými nízkými náklady řešili nejen problém nových prostor, ale i otázky úspor. Tato varianta je však pouhou úvahou. Propočítání celkových nákladů na tento návrh by bylo velmi složité.

4.3 ORIENTACE NA AUTOBUSY S ALTERNATIVNÍMI POHONY

Strategie společnosti Karosa v oblasti paliv se orientuje na dieselové motory. Tyto motory mají stále tu nejlepší energetickou účinnost. Společnost Karosa chce věnovat své úsilí vylepšování tohoto motoru. Chce zlepšit hlučnost a emise. Vývoji motorů na alternativní paliva se společnost samozřejmě zabývá také, ale na „první koleji“ zůstávají stále dieselové autobusy.

Každoročně Evropská Unie zpřísňuje normy pro výrobu autobusů. Dokonce i dotace, které poskytuje Česká republika na nákup nových autobusů dopravním podnikům, jsou omezeny podmínkou emisí a neustále se tyto podmínky zpřísňují. Soustředit se na autobusy s alternativními pohony není jenom otázkou udržení si stávající klientely. Proto si myslím, že by se Karosa tomuto vývoji měla věnovat více. Životní prostředí je v posledních letech velmi ožehavým tématem. Měli bychom uvažovat tedy nejenom v rovině ekonomické, ale i ekologické.

Ráda bych poznamenala, že používání alternativních paliv je pouze částečným řešením v otázkách produkce CO₂. Tyto paliva produkují také CO₂, ovšem v daleko menší míře než dosud užívané pohonné hmoty.

V současné době jsou nejperspektivnější tato alternativní paliva:

- plynový CNG pohon
- etanolový pohon
- vodíkový pohon

AUTOBUSY NA CNG

Autobusy na CNG tedy na stlačený zemní plyn v ČR začaly jezdit od poloviny 80. let. V současnosti je to v českých podmínkách nejperspektivnější alternativní palivo. Sériově vyrobený autobus na tento pohon bude sice o 10% dražší, ale musíme brát v úvahu, že zemní plyn stojí polovinu co benzin či nafta. Důvodem je především podpora státu. Na toto palivo se nevztahuje spotřební daň. Mimojiné při pořízení těchto autobusů stát může poskytnout dotaci. Problémem však zůstává síť čerpacích stanic. Na území ČR se nachází pouze 16 plnicích stanic. V budoucnu by však mělo být nově otevřeno 20 dalších čerpacích stanic a dalších 100 se plynárenské společnosti zavázali postavit.

Po těchto autobusech v poslední době roste poptávka. Společnost by se na tyto autobusy měla orientovat už z toho důvodu, že největší konkurent společnosti v ČR – SOR Libchavy se chystá tyto autobusy vyrábět také. Karosa by tak mohla přijít o zakázky.

AUTOBUSY NA ETHANOL

Pohon motoru na ethanol zní v České republice zatím poněkud exoticky. Nicméně první motor na ethanol existoval již v roce 1908. Nejedná se tedy o žádnou novinku. Tyto motory však zaznamenaly další rozvoj až v 80. letech minulého století. Stojí také za zmínku, že v České republice se v současné době testuje autobus společnosti Scania OmniLink právě na tento pohon.

Ethanol je kapalné a bezproblémově skladovatelné palivo, které je založeno na přírodní bázi. Získává se např. z cukrové třtiny. Pro české podmínky by to pak byla kukuřice, slunečnice, ale především šlechtěné kanadské obilí, které se právě pro tyto účely začíná pěstovat v jižních Čechách.

Nevýhodou tohoto motoru je však nižší účinnost. Tím pádem je i větší spotřeba paliva a tím i větší náklady na tuto hmotu. Je však nutno brát v úvahu, že pohonné hmoty jako je benzin a nafta podléhají v České republice, ne zrovna nízké, spotřební dani. Po výsledné kalkulaci jsou náklady v rovnováze.

V současné době jediným dodavatelem autobusů na ethanol je již zmiňovaná společnost Scania OmniLink. Tato firma je zapojena do projektu **BEST** (BioEthanol for Sustainable Transport), jejíž hlavní myšlenkou je podporovat ethanol jako alternativní palivo. V případě, že by se společnost Karosa rozhodla tento typ autobusů vyrábět, doporučovala bych se na BEST obrátit. S typem těchto motorů má velké zkušenosti.

V úvahu by se také musela vzít otázka čerpacích stanic, kde by bylo možné zásoby ethanolu doplnit. V České republice by se musela vytvořit nová síť těchto stanic. I tento problém má však východiska. Na tuto síť by bylo možné čerpat dotace z Evropská Unie.

AUTOBUSY NA VODÍK

Okrajově bych se také ráda zmínila o tomto palivu. V současné době je to jediné palivo, které neprodukuje žádné CO₂. Jejím vedlejším produktem je pouze vodní pára. O tomto palivu se proto mluví jako o palivu budoucnosti. Náklady na autobusy na tento pohon by však byly velmi drahé.

4.4 PROBLEMATIKA ZÁSOBOVÁNÍ A DODAVATELŮ

V posledních letech došlo k velkému zdražení některých materiálů, které společnost pro výrobu autobusů používá. Jedná se především o železné a neželezné kovy a dále o deriváty, které jsou založeny na bázi ropy. Bylo by tedy vhodné najít jiné komodity, které by byly levnější, ale stejně kvalitní. V první řadě se nabízejí plasty. Tyto materiály jsou v přepočtu rozhodně levnější, ale je třeba vzít v úvahu, že nejsou tak pevné jako kovy a nelze jimi nahradit vše. Co se týče derivátů na bázi ropy, jedná se především gumy, které se používají jako těsnění. Zde se jako levnější alternativa nabízejí nejružnější silice.

Náklady na vybavení autobusů mají v poslední době také trend zvyšovat se. Jedná se o specifické opce, které požadují zákazníci. Jedná se o vybavení jako je klimatizace apod., které společnost sama nevyrábí. V této oblasti se budou komodity hledat rozhodně lépe než v hledání nových materiálů.

DODAVATELÉ

Problematiku dodavatelů bych společnosti Karosa doporučila také řešit. V minulém roce se stalo, že dodávky nebyly v některých obdobích vůbec dodány. Společnosti tato skutečnost přivodila značné problémy a musela je operativně řešit. Řešením by bylo zpřísnit dodavatelské podmínky a nebo dodavatele změnit zcela.

Přes 30% dodávek materiálu pochází z České republiky. Dalšími velkými dodavateli je pak Francie s 29% a Itálie s 19%. Francouzský Renault byl ještě nedávno největším akcionářem, proto dodávky právě z Francie. Ty ovšem byli nejvíce problematické.

Z Francie se dodávají holé skelety autobusu. Jedná se tedy o stěžejní prvek celého autobusu, bez kterého nelze provádět další úpravy. Nedodávky těchto koster se stávají velkým problémem především s ohledem na skutečnost, že poptávka po autobusech Karosa v posledních letech roste a společnost nestíhá uspokojit všechny zákazníky.

Proto bych se zaměřila na dodávky právě z Francie. Nejdříve bych Karose doporučovala zpřísnit dodavatelské podmínky. Pokud by se situace výrazně nezlepšila, Karosa by si měla najít nového dodavatele. Skelety se mohou vyrábět i v českých železárnách, pozitivní stránkou by bylo odpadnutí nákladů na dovoz.

V posledních letech došlo k velkému zdražení některých materiálů, které společnost pro výrobu autobusů používá. Jedná se především o železné a neželezné kovy a dále o deriváty, které jsou založeny na bázi ropy. Bylo by tedy vhodné najít jiné komodity, které by byly levnější, ale stejně kvalitní. V první řadě se nabízejí plasty. Tyto materiály jsou v přepočtu rozhodně levnější, ale je třeba vzít v úvahu, že nejsou tak pevné jako kovy a nelze jimi nahradit vše. Co se týče derivátů na bázi ropy, jedná se především

gumy, které se používají jako těsnění. Zde se jako levnější alternativa nabízejí nejrůznější silice.

Náklady na vybavení autobusů mají v poslední době také trend zvyšovat se. Jedná se o specifické opce, které požadují zákazníci. Jedná se o vybavení jako je klimatizace apod., které společnost sama nevyrábí. V této oblasti se budou komodity hledat rozhodně lépe než v hledání nových materiálů.

4.5 PODMÍNKY REALIZACE NÁVRHŮ

V mé práci jsem uvedla několik návrhů, jak situaci společnosti zlepšit. Za ty nejdůležitější považuji:

- zvýšit výrobu
- orientovat se na alternativní paliva

Tyto návrhy mají ovšem určité předpoklady, které by měly být splněny.

4.5.1 PODMÍNKY PRO ZVÝŠENÍ VÝROBNÍ KAPACITY

Nejoptimálnější variantou, která připadá v úvahu, je rozšířit výrobní prostory a to na pozemku, který je přilehlý současným výrobním prostorům. Tento pozemek se mi jeví jako nejideálnější především z důvodu, že se nachází přímo vedle současných výrobních prostor společnosti Karosa.

Největším problémem této varianty je skutečnost, že na tomto pozemku se v současné době nachází železniční dráha. Jak jsem již řekla, provoz dráhy je však dlouhodobě neziskový a uvažuje se o jejím zrušení. Pravomocné rozhodnutí o zrušení však zatím neexistuje.

Je však velká pravděpodobnost, že k tomuto dojde. Vlastníkem tohoto pozemku je město Vysoké Mýto, které zatím nemá žádné plány, jak s tímto prostorem naložit. Proto by koupi pozemku dále nic nepřekáželo. Jediným úskalím jsou tedy finance, které by podnik musel investovat jak do koupi pozemku, tak do nové výrobní haly a dalších výrobních zařízení.

Se vznikem nových prostor by vzniklo i několik nových pracovních míst. Domnívám se však, že personální zajištění by nebylo velkým problémem. Společnost již nyní využívá pracovních agentur, a proto v případě nedostatku zaměstnanců, by bylo možné se obrátit na tuto agenturu.

Stěžejním předpokladem návrhu pro zvýšení kapacity je tedy zrušení zmíněné železnice.

4.5.2 PODMÍNKY PRO ALTERNATIVNÍ PALIVA

Automobilový průmysl je třetím největším investorem do vývoje a výzkumu nových technologií. Existuje proto celá řada nových motorů i paliv. Pro společnost Karosa by bylo nejvhodnější orientovat se na alternativní paliva a to konkrétně na pohon CNG, který se mi zdá pro české podmínky nejvhodnější.

Největším úskalím je zde současná strategie společnosti, kterou společnost Karosa stále vidí v dieselových motorech. Nicméně i přes to se věnuje výrobě autobusů na CNG pohon. V současné době se prodávají motory na CNG pohon tzv. 1 generace a bude se přecházet na motory na CNG pohon 2. generace. Společnost tedy má na co navázat a nezačínala by se zcela novou výrobou. Jedná se pouze o změnu strategie.

Problémem by mohly být pro spotřebitele také čerpací stanice, kterých je prozatím v ČR poskromnu. Jak jsem již však uvedla, v plánu je otevřít dalších 20 nových čerpacích stanic. Mimo jiné stát uzavřel smlouvu s plynárenskými společnostmi, že v budoucnu bude vybudováno dalších 100 čerpacích stanic. Proto si myslím, že by o toto palivo mohlo být velký zájem a společnost by se měla této problematice věnovat více.

Předpokladem tohoto návrhu je tedy především změna poptávky po těchto autobusech, ke které již pomalu dochází. Společnost svou strategií na dieselové motory pouze reaguje na požadavky svých zákazníků.

4.6 HARMONOGRAM REALIZACE NÁVRHŮ

Harmonogram realizace je podstatnou součástí mých návrhů. Časově nejnáročnější bude rozšíření stávajících prostor. Společnost musí čekat, jak to dopadne s železniční dráhou na pozemku, který se mi zdá nejvhodnější pro stavbu nové výrobní haly. Po odkupu pozemku by stavbě již nic nebránilo. U tohoto návrhu předpokládám tento časový rozvrh:

- do konce roku 2007 dojde ke zrušení tratě a odkupu pozemku
- do konce února 2008 dojde k úpravě pozemku (vytrhání kolejí, atd.)
- do konce června 2008 by mohla být vystavěna nová výrobní hala
- do konce července 2008 by mohlo dojít k vlastní výrobě

Dalším mým návrhem je orientovat se na alternativní paliva. Sestavit tento harmonogram je velmi složité, neboť jak jsem již uvedla, společnost se orientuje především na dieselové motory. Ačkoliv se zájem o ekologičtější vozidla v posledních letech zvyšuje, společnost reaguje na poptávku a její strategií je proto orientace na klasická paliva. Jelikož EU dosud emisní limity každý rok, lze předpokládat, že tento trend se bude dále dodržovat. Společnost vozidla na CNG v současné době již vyrábí, ovšem dobu, kdy středem jejího zájmu budou pouze vozidla na alternativní paliva, lze jen odhadnout. Předpokládám, že v roce 2012 bude poptávka po autobusech na alternativní paliva tak velká, že společnost se bude věnovat převážně výrobě právě těchto vozidel.

Výzkum v této oblasti jde velmi dopředu. Je proto těžké říci, zda tím alternativním palivem bude skutečně CNG. Ovšem faktem zůstává, že stát chce vybudovat na území ČR vybudovat mnoho nových čerpacích stanic, kde lze doplnit právě CNG. Proto lze předpokládat, že budoucnost alternativních paliv v ČR bude právě CNG. Lze tedy předpokládat asi tento harmonogram:

- do konce roku 2010 plynárenské společnosti vybudují hustou síť čerpacích stanic na CNG
- odhadem asi v roce 2012 bude poptávka po autobusech na CNG větší než po autobusech s dieselovým motorem

- od 2012 se bude společnost orientovat hlavně na výrobu autobusů na CNG

Mezi mé další návrhy patří výběr nových alternativních materiálů a obrátit se na forfaitingovou společnost. Oba návrhy spočívají pouze v nalezení nejlepší varianty a následně v uzavření smlouvy. Do konce roku 2007 by vše mohlo být zajištěno.

ZÁVĚR

Společnost, jejíž finanční situaci jsem hodnotila, je podnik Karosa, a.s., dnes již znám pod názvem Iveco Czech republic. Vytyčenými cíly bylo nejenom zhodnotit finanční situaci, ale důležitou částí mé práce jsou návrhy, které by měly vést ke zlepšení současné situace.

Díky spolupráci s touto společností se mi podařilo shromáždit dostatek informací, abych mohla splnit cíle mé práce. Čerpala jsem především z účetních výkazů a to zejména z rozvahy a výkazu zisku a ztrát, které se staly stěžejním informačním podkladem pro mou práci.

Finanční situaci společnosti jsem vyhodnocovala z výsledků finanční analýzy, kterou jsem provedla. Z ní usuzuji, že společnost Karosa, a.s. je finančně zdravý podnik, kterému se daří. Ovšem i taková společnost má spoustu problémů, které musí řešit, a které mají bezprostřední vliv právě na finanční zdraví.

Hlavním „problémem“ této společnosti je velká poptávka. Tento problém je jistě příjemný, ovšem podnik nemá dostatečně velké výrobní kapacity na uspokojení této poptávky, proto musí zájemce odmítat. Tohoto problému se týká můj první návrh – a to zvýšení výrobní kapacity.

Další návrh se týká používání alternativních paliv pro pohon autobusů. Evropská unie neustále zpřísňuje emise a podmínky motorových vozidel vůbec. Proto si myslím, že ve strategii ekologických paliv je budoucnost. Již nyní poptávka po těchto pohonech stoupá a lze očekávat podobný trend i v budoucnu.

V minulých letech měla společnost problémy se svými dodavateli. Pro společnost, která nestíhá uspokojit všechny zakázky, navíc v situaci, je výpadek dodávek materiálu velkým problémem. Podnik by měl přehodnotit své dosavadní postoje k současným dodavatelům a nebo dodavatelské smlouvy uzavřít s jinými subjekty.

V posledních letech dochází k rostoucímu trendu cen materiálů, které společnost při výrobě autobusů používá. Jedná se především o železné a neželezné kovy. Proto by bylo vhodné nalézt jinou surovinu, která by dosavadní materiály nahradily. Nabízí se především plasty, které nejsou tak drahé.

Na závěr své práce bych ráda uvedla, že výroba autobusů je ve Vysokém Mýtě již tradicí. Po dlouhých peripetiích nakonec z trhu zmizel název Karosa, který byl v České republice téměř synonymem pro autobus, a nahrazen názvem největšího akcionáře – tedy Iveco. Je to ztráta něčeho dalšího „českého“. Ačkoliv společnost prosperuje, její budoucnost je v rukách italských investorů a čas ukáže, jak se jí bude dařit dál.

SEZNAM LITERATURY

- 1) RÚČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi*. 2007. 118 s. ISBN 978-80-247-1386-1
- 2) KOTĚŠOVCOVÁ, Jana. KUBÍČKOVÁ, Dana. *Finanční analýza*. 2006. 125 s. ISBN 80-86754-57-X
- 3) BLAHA, Zdeněk Sid. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 2006. 194 s. ISBN 80-7261-145-3
- 4) GRUNWALD, Rolf. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2006. 180 s. ISBN 80-245-1108-8
- 5) VOZŇÁKOVÁ, Iveta. *Efektivní řízení pohledávek*. 2004. 122 s. ISBN 80-247-0770-5
- 6) /online/
http://www.karosa.cz/main.php?show=about_us&language=czech
- 7) /online/
<http://www.sor.cz/aktuality/busportal-na-navsteve-v-soru.html>
- 8) Články dostupné z www.busportal.cz
- 9) Interní materiály společnosti Karosa, a.s.

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka č.1: Horizontální analýza aktiv.....	- 36 -
Tabulka č.2: Horizontální analýza pasiv.....	- 37 -
Tabulka č.3: Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát.....	- 38 -
Tabulka č.4: Vertikální analýza aktiv.....	- 41 -
Tabulka č.5: Vertikální analýza pasiv.....	- 42 -
Tabulka č.6: Ukazatele likvidity.....	- 43 -
Tabulka č.7: Ukazatele zadluženosti.....	- 44 -
Tabulka č.8: Ukazatele aktivity.....	- 44 -
Tabulka č.9: Ukazatele rentability.....	- 45 -
Tabulka č.10: Soustavy ukazatelů.....	- 46 -
Graf č.1: Organizační struktura.....	- 12 -
Graf č.2: Vývoj hospodářských výsledů.....	- 39 -
Graf č.3: Vývoj tržeb a nákladů.....	- 40 -

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Mapa areálu společnosti Karosa..... - 63 -

